

Зерновий коридор: відправлення скоротилися на чверть у січні через блокування росіянами

Через дії представників Росії в СКЦ, які навмисно блокують інспекції суден в Босфорі, експорт української агропродукції в рамках реалізації Ініціативи про безпечне транспортування зерна та продуктів харчування до країн Азії, Африки та Європи з портів Великої Одеси у січні скоротився порівняно з груднем на 25% – до 3 млн тонн. Про це повідомила прес-служба Міністерства інфраструктури.

77 суден експортували 3 млн тонн агропродукції з портів Великої Одеси до країн Африки, Азії та Європи. Це на 25% менше обсягів грудня. У грудні Україна відправила 94 судна з 3,7 млн тонн агропродукції. Окрім цього, переважна більшість країн отримує українську агропродукцію з величезними затримками в часі через простой суден у Босфорі”, – вказала прес-служба.

Загалом за пів року роботи зернового коридору світ отримав 19,7 млн тонн продовольства, а мав отримати понад 30 млн тонн за умови стабільного функціонування коридору, наголосили в МІУ.

Єдина перешкода для доступу української агропродукції на світові ринки – це дії російської сторони в Спільному координаційному центрі (СКЦ), яка всіма доступними шляхами і під вигаданими приводами блокує інспекції суден в Босфорі та реєстрацію нових суден до Ініціативи”, – поінформували в міністерстві.

Зберігається критично низький показник виходу суден із портів – 2,5 судна на добу. В січні порти працювали лише на 30-40%

через дефіцит флоту під завантаження. Лише три судна на добу при запропонованих дев'яти проходять інспекцію у Босфорі і отримують дозвіл рухатися в українські порти за продовольством.

Щодня СКЦ планує проведення по 10 інспекцій на добу, але російські інспектори завершують вдало лише половину з них. Так, в січні було проведено 204 інспекції, з яких успішними були 173, а 31 інспекція не була завершена через передчасне та самовільне закінчення робочого дня інспекторами Росії о 15:30 (регламентовано роботу до 17:30) або через претензії російських інспекторів до судових документів, які не мають перевірятися СКЦ.

Гальмується і реєстрація суден для участі в Ініціативі. При заявлених понад 80 суднах представники країни-агресора, без пояснення причин, реєструють 2-3 судна на добу.

Станом на 4 лютого в територіальних водах Туреччини очікували інспекції 120 суден (98 – на вхід в порти під завантаження, 22 – з агропродукцією на вихід). Переважна більшість з них очікує по кілька тижнів.

Це цілеспрямована дестабілізація ситуації з метою обмежити доступ українського продовольства на світові ринки через уповільнення руху суден з/до українських портів. Україна неодноразово звертала увагу партнерів на неприпустимість блокування вільного судноплавства країною-агресором та насадження несправедливої продовольчої політики”, – наголосили в МІУ.

З жовтня 2022 року українські порти вимушені працювати менше ніж на половину своєї потужності, а обсяги недопостачання зернових на світовий ринок [оцінюються](#) у 2-3 млн тонн щомісяця. При цьому у Босфорі в черзі на інспекцію через саботаж представників Росії в СКЦ стоять понад 100 суден. Середній час очікування – від 2 до 5 тижнів, в результаті трейдери і судовласники [зазнають](#) збитків понад \$20 тис. за кожен день

простою.

Наприкінці липня 2022 року представники України, Туреччини та ООН [підписали](#) у Стамбулі Ініціативу щодо безпечного транспортування зерна та продуктів харчування з українських портів, яка покликана частково розблокувати українські морські порти Одеса, Чорноморськ і «Південний» для експорту зерна та добрив. Аналогічну угоду ООН та Туреччина підписали з Росією. Перше завантажене судно в рамках Ініціативи [вийшло](#) з Одеського порту 1 серпня.

На зустрічі у Стамбулі у листопаді [погоджено](#) продовження дії Ініціативи з безпечного транспортування агропродукції через Чорне море під егідою ООН ще на 120 днів – до середини березня 2023 року.

«Зернова ініціатива» дозволила розблокувати порти Великої Одеси, які до війни на 80% були воротами для агроекспорту, підтримати українських аграріїв, збільшити надходження валютної виручки в Україну, стабілізувати світові ціни на продовольство та запобігти суттєвому погіршенню гуманітарної ситуації в державах, які знаходяться на межі голоду, зокрема Ефіопії, Сомалі, Афганістану.